

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.D. Iacobi Marchantii, Pastoris Et Decani Covviniensis
SS. Theolog. Professoris, Rationale Evangelizantivm**

Marchantius, Jacobus

Coloniae Agrippinae, 1661

Lectio 7. Pro eodem festo Circumcisionis. Domini est salus, & super
populum tuum benedictio tua.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-56372](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-56372)

etiam in medijs tenebris, longe uberius quam vel mille Soles possent illustrare. Nec facile credi posset, quanto arserit Lugardis Christum videnti desiderio. Hæc Canipratanus, secretorum Lugardis conficius. Vide Saurium Junii 16.

LEC. 7. DE CIRCUMCISIONE DOMINI.

tripartita

Postquam consummati sunt dies octo, &c. Luc. 2.

PARS I. De Circumcisione præcepto. Et an Christi oblationem præcipiat. Cur hæc dies sit celebranda.

Hodiernus dies nobis celebris esse debet multiplici titulo. 1. Quia commemorat festivæ Nativitatis diem octavam, et quæ gaudii ex illa exorti velut complementum. 2. Quia novi anni primum nobis diem iniciat, quem sælici & sacro auspicio intrare debemus. 3. Quia circumfisione Domini & primâ sanguinis ejus effusione confectus est. 4. Denique, quia divinitim nemini in se v. impositione celo & terra est fulgidus. Fax quidem dies iste, sed partim dolore, partim gaudio mixtus: Dolor patet in carnis vulnere & circumfisione, in sanguinis cruenta effusione: gaudium se miscet in redemptionis initiatione, & glorioso Salvatoris nomine. Nullum diem Christus hac in vita habere voluit adeo lætum & suavem, quin aliquid amaritudinis admiscuerit & doloris, ut & alium etiam nos non promitteremus hic nobis. Si lætus est dies Nativitatis ejus, celesti læte promittente, & Angelica harmonia resonante, lacrymis tamen mixtus est & vagitibus, frigore & paupertate tædiosis. Si lætus est dies adorationis ejus, Magis advenientibus cum thesauris, mirrâ tamen cum donis mixta est, amaritudinis symbolum & memoriale mortis. Si lætus est dies oblationis in templo, attamen Simeon lætitiæ admiscet prædictionem gladii doloris. Si lætus est dies Transfigurationis, specimena exhibens beatitudinis, & gloriæ; Moyses tamen & Elias loquebatur cum eo de excessu dolorosæ Passionis ejus. Lætus ergo hic dies est, anni primus, nomine læti auspiciatissimus: compassione tamen dignus ob asperitatem cruoris, ob cultum circumfisionis. Porro ut divinitus pueri plenius intelligamus Circumfisionem, pauca sunt nobis de Circumfisionis institutione prælibanda.

Circumfisionis & Baptismi convenientiæ.

Circumfisionem accepit a Deo populus antiquus per Patrem suum Abraham, ad similem ferè finem ad quem postmodum nos per Christum institutum habemus Baptismum. Sicut enim per Baptismum, ac per illius characterem indelebilem animæ impressum, distinguuntur Christiani ab infidelibus: Ita olim filii Abraham per signaculum Circumfisionis in corpore, distinguebantur à Gentilibus & incredulis populis. Atque ideo in generationis membro illud signum distinctivum poni voluit Deus, ut esset signum fidei Abraham, qui credidit Christum ex se nasciturum secundum carnem; & sic voluit omnes ejus posteros, omnes

Rational. Evang.

ejus verè filios, ejusdem esse fidei sectatores per idem signum. Propterea dicitur: *Circumcidetur carnem præputii vestri & erit signum fidei inter me & vos* Præcipuum autem fœdus inter Deum & Abraham fuit, quod Deus illi promissit Messiam ex femine suo oriundum, & ipse tunc credidit Deo, & ei reputatum est ad iustitiam. Unde dicitur: *Si ergo accepit Circumfisionem, signaculum fidei*, illius scilicet, quia credidit Christum ex femine suo oriundum. Deinde, sicut in Baptismo remittitur nobis originale peccatum; ita etiam Circumfisioni instituta fuit in remedium peccati originalis. Ideo iterum in membro generationis signum illud ponitur, quia per actum generationis carnalis peccatum originale in posteros Adæ traducitur. Denique, sicut in Baptismo nomen pueri imponitur sic & olim in Circumfisione impostum fuit. Cujus rei etiam specialem rationem habebant; quia quando data fuit Abraham circumfisionem, nomen mutatum ei fuit. Antea enim vocabatur *Abram*, postea dicitur *Abraham*. Notantque Hebraice lingue periti, additam fuisse ejus nomini litteram *He*, quæ desumpta est ex Tetragrammato Nomine Dei, quod ineffabile dicitur. Et significat *He* littera, Hebraice idem quod *Vita*. Quapropter in istius litteræ adjectione designabatur mysterium incarnationis, quod scilicet caro Salvatoris (de quo dicitur, in ipso vita erat) ex Abraham esset processura. Adde, quod ideo in Circumfisione (uti & modo in Baptismo) nomen imponebatur, quia parvuli tunc cum solemnitate offerrebantur Deo, & velut cœlesti hereditati inferebantur, ac de populo Dei celebrabantur.

Gen. 17.

Rom. 4.

Differentia Bapt. & circumfisionis.

In his igitur convenientia quedam est baptisami & circumfisionis: differentia tamen est in efficacia & virtute, quæ longè major competit Baptismo, quam Circumfisioni. Differentia etiam est in tempore administrationis utriusque: Nam Circumfisionem non poterat dari ante octavam diem, ex instituto ipsius Circumfisionis, Unde etiam Evangelista dicit: *Postquam consummati sunt dies octo circumcidetur puer*, id est cum advenisset dies octavus, sive postquam inceperant consummari dies octo requisiti ut circumcidetur puer, Mandatum verò Abraham datum sic habet: *Infans octo diebus circumcidetur in volis, omne masculinum in generationibus vestris: Masculus cujus præputii caro circumfisa non fuerit, delebitur a terra illa de populo suo quia pactum meum irritum fecit* Præceptum, hoc concernebat parentes (nam parvuli præcepti non erant capaces) & adeo rigorosum erat, ut quia neglexerat Moyses filii sui circumfisionem, Angelus voluerit eum interficere: unde mox ubi id Sophera ejus uxor intellexit, illico acutissimam petram sumens, circumcidit filium suum, & Moysi dixit: *Speravi sanguinem tu mibi et*. Quasi diceret: *Ecce redemi te à morte, & quasi novo pretio mihi te Spôsum emi, sanguine filii mei in circumfisionem effuso, Moyses vero distulerat circumfisionem*

Gen. 17.

Exod. 4.

A 4

Eliczer

Eliezer filii sui recenter adhuc nati obiter, quia de terra Madian in Aegyptum proficisciebatur, & forsitan timebat grave periculum puero in itinere; unde in Aegypto eum circumcidendum reservabat. Verum hic timor nimis humanus fuerat, & Moyses Legislator non debebat esse adeo remissus & timidus in lege observanda: sed potius ut Dux ceteris debebat exemplo praere, & rigorem legis non praeterit. Voluit ergo eum Angelus occidere, quasi irritum Dei pactum redderet, hac remissione & negligentia utens erga puerum suum; ideoque eliminabatur, quasi mereretur (ut lex dixerat) deleri de populo suo: quod idem est ac occidi: sic enim violator Sabbati subest deleri de populo, aliisque praerogativis divini pacti & precepti.

An forsan Maria & Joseph eadem mortis minas, eandemque timent praerogationem quam Moyses & Sephora, si puerum hunc suum non circumcidant octavo jam die? An timent irritum reddere pactum Dei, & deleri de populo suo? Absit. Nec enim ignorat Maria mysterium Christi conscia, cum ab hac lege exemptum: tu quia legis ipse auctor erat: tum quia lex eam non comprehendebat, utpote non ex femine virili, nec communi modo insular aliorum infantium genitum. Unde & sciebat eum non indigere hac circumfisione, vel ut remedio originalis peccati, quia illud nullatenus cotraxerat; vel ut signaculo filiorum Abraham & fidei eorum, qua credebant Messiam ex suo femine nasciturum, quia iam natus hunc signo & huic fidei firmem imponere venerat, remota umbra daturus lacem, remota figura impletus veritatem. Cur ergo Maria octavam non vult praeterire diem, cum puer hic tenellas nec legi nec aiei sit obligatus? Cur non timet divinam attingere carnem, divinum fundere sanguinem, & tam acerba nota divinum signare infantem? Absque dubio novit Filium, novit & Patris aeterni hanc esse voluntatem, qui ipsam misit factum ex muliere, factum sub lege, ut eos qui sub lege erant, redimeret. Alioqui non sine maximo Martis dolore potuit hac circumfisione ab illa praesente videri, Sciebat enim in hac tenellitate dolorem esse acerbum infantuli carni insigendum per cultrium lapideum, quo solebat fieri circumfissio, quo & usa est Sephora erga filium, & Josue ex mandato Dei erga populum in deserto. Sciebat ultra ceteros infantes dolorem in eo augendum, tum ob nobilissimam complexionem a Spiritu S formatam, & proinde corporis ejus maximam tenuitym, tum quia ratio in eo non erat sopienda dolore aliorum infantium. Denique, hunc dolorem adaugebat suavissimus dilectissimi Filii aspectus, in quo iam non tantum vulnus novellum contemplantur, sed & futura vulnera & dolores, quorum illud erat initium & prognosticon. Contemplabatur enim tenellas manus cruci postmodum figendas, pedes perforandos, caput spinis pungendam, ceteraque membra flagellis & livoribus deturpanda; & hinc cor ejus dolore super dolorem, vul-

nere super vulnus conficiebatur. Non enim verissime est Matrem Dei, nobilem illam Prophetissam, Prophetarum Reginam, hac secreta filii sui ignorasse, quae Prophetae priores spiritu filii afflari scriptis consignarant. Propter haec omnia Circumfissio primam inter mysteria dolorosa Rosarii Virginis annumerari solet. Fuit enim et tunc Christus Rosa mystica cum odore & tuborese pandens; sed non fuit sine spina, qua tenerum Matris cor transfixit amore & dolore.

Aderat igitur Maria praesens circumfisioni immo aliquid eam filium circumcidisse propriis manibus existimant, sicut Sephora filium suum Eliezer; ideoque potuisse, sicut & illa, filio dicere: *Sponsum sanguinum tuum mihi es*. Et quidem de mimitro certo nihil in lege praescriptum erat, unde modo viri, modo feminae circumfisionem peregrisse legitur. Fortè tamen melius illud ministerium erga puerum Christum Josepho assignaverimus, qui mysteriorum coadjutor a Patre designatus erat. Adde quod in Bethlem, in spelunca Nativitatis, peracta fuit circumfissio ista, quia a loco Nativitatis usque addiit purificationis Virgo non recessit; & de loco etiam nihil in lege praescriptum erat, quandoquidem Abraham seipsum & suos domi circumcidit. Interim non dubitamus, MARIAM filii sui praeparatum & lactem ejus crure tinctum magna cordis devotione, magna animi reverentia in manus impussisse, & Deo Patri obtulisse, ut quoque applicasse pectori, seipsum tingendo, quidem Filii sui crure. Nec enim ignobilior fuit nobili illi Matrioni, de qua Prudentius lib de Coronis, cujus cum puero carnem cervicem amputaret, illa ex Davide psallere docta canebat: *Pretiosa in conspectu Domini mors Sanctorum ejus; Tuus ille servus filius ancilla tua*. Et talia canens explicabat puerum, & suum sub ictu & sanguine, ut pretiosam cruoris undam gremio exciperet, & charo applicaret pectori. Nec ignobilior fuit altera illa muliere forti, de qua Procopius, cujus duae filiae in Nagran civitate Arabiae ante faciem ejus gladio sunt perfoatae: *per. 322. cruoris autem effluentis partem collectam dum carnem propinacit, illa suscipiens, & in coelum suspiciens, iatibunda gullavit, & dixit: Tibi cibus iste hoc inuam offero ja. respicim, tuis exhibitio maris res virgines copias egesset ex usuro meo, cum quibus in thalamum meo educere dignetur me Matrem praeparatissimam lasensem*. Exat ergo & Maria in hoc primo sacrificio sanguinis filii sui cooperatrix, sicut & in postremo: atque ita primitias libans, & Patri praeparatum filii offerens sanguinolentum, poterat dicere: *Vide, an curia filii tui sit, annon? Vtique tunc: culla filii mei est filique tui, quam offero ipse quam offero ego cum ipso expiationem nostram*.

Sed quaerit aliquis, quid de illo praeparato factum fuerit? Resp. in revelationibus S. Brigittae l. 6. c. 102. etiam legitur B. Virginem S. Brigittae revelasse, se usque Christum que ad mortem particulam illam servasse, & tunc ulianam Evangelistae Joanni eam tradidisse, ipsumque can-

Christum à quo fit circumfissio.

Insigne factum notitia.

Annolud. sicut Im-

Gen. 37.

Christus à Circumfissione immu-

Gal. 4.

dem reliquisse successoribus suis; & postmodum fideles in loco eam occulto reposuisse, in quo deliquit donec per Angelum manifestata est. Est vero Romana traditio, diu fuisse in Lateranensi Basilica repositam, in loco qui propter excellentiam & multitudinem Reliquiarum vocatur, *Sancta Sanctorum*, illuc dicitur translatum à tempore Caroli Calvi ex Aquilgranensi civitate, ubi Carolus Magnus illud collocaverat sibi per Angelum Ierosolyma delatum; de qua refecit mentionem Innocentius tertius, l. 4. de mysteriis Missæ. *Itaque pio creditur, adhuc Christi præputium in Ecclesia repositum, tamquam pignus amoris quem in infantia sua erga humanum genus Christus restituit esse, istud sibi tanto cum dolore circumcidi passus, suoque cruore aspergere dignatus.*

Audi quid Cardinalis Toletus in Lucam c. 2. annotatione 31, refert de hoc præputio, ex testimonio Sacerdotis unius, & trium illustrium foeminarum. Anno 1527. cum Roma expugnata fuit à Carolo V. miles quidam arculam è Basilica Lateranensi surripuit, in qua præputium Christi cum quibusdam Reliquiis asservabatur. Urbe autem discedens, à rusticis captus, deductus est ad pagum cui *Calcaia* nomen est, distatque Roma viginti millibus passuum ibi in cellaria quidam pro carcere detritulus thesaurum surreptum deposuit. Paulo post libertate donatus, Romam revertitur, & morbo correptus in Xenodochium S. Spiritus se recipit, mortique vicinus fatetur se istas Reliquias deposuisse. Id ubi Clemens VII. recessisset, scribit ad Dominum Pagi, ut diligenter requirantur. Adhibuit ille diligentiam nec quicquam reperit. Mense vero Octobri 1557. divina providentia factum est, ut quidam Sacerdos in dictis cellaris refodiens, teriniolum ex chalybe repereit quod mox ad Magdalena Stroniziam pagi Dominam detulit. Hæc cum illo Sacerdote & Lucretia Urbina, Clariceque filia octenni, aperto scrinio lo vennis panniculis fericis involutas Reliquias invenit; & singulis adjuncta erant nomina, sed vetustate sic consumpta, ut ægre legi possent: eas porro honorifice componens, in pellicula argentea sigillatim reponerat. Inter cetera inventus est facculus fericus, juglandis instar, cui inscribatur nomen Jesus. At dum Magdalena primū filium solvere aggreditur, sentit manus rigere: mox vero eas conficit, & pergit solvere, sed magis quàm ante stupefuit manus, Quare divinam sentiens hic virtutem sic Deum alloquitur O Domine, scio me peccatricem, indignam divinam attingere; attamen non ex arrogantia, aut ut sacra contemnam, sed ut humiliter & honorifice conservem, id ago. Sic pergit utramque manum adhibere nodo solvendo, sed mox utriusque manus digiti indurantur instar metalli: ita ut nec illos conjungere, nec sacrum globum possent contingere. Spectaculum stuporem, & stupor lacrymas injicit astantibus. Tunc Lucretia: Crediderim, inquit sacrum Christi præputium contineri, de quo Clemens

Pontifex conjugi meo olim scripsit. Hoc ubi dixisset, suavissimus odor è globulo illo exiit, omnem admiratione & timore sancto afficiens. Quid tandem consilii; Sacerdos qui aderat, istud suggerit: ut scilicet Clarix virginitatem nodum conetur dissolvere; sicque Matronis in id consententibus, mox sine difficultate dissolvit, ac præputium extractum in vasculo argenteo collocat; erat autem densum & crispum instar rubri ciceris. Porro sic voluit Deus virginitatem & innocentiam teneræ puellulæ honorare: sed & tam matris quam filiiæ manibus odor ille divinus ita in perfus fuerat, ut per biduum duraret: In illo vero pago, *Calcaia*, in hodiernum diem asservari honorifice perhibetur. Quapropter quod Costerus in Meditatione de Circumcisione dicit per hæreticos Antverpia sublatum esse, non videtur verum, nisi dixerit particulam esse quæ præcisâ fuerit ab eo quod Romæ servabatur.

¶ **C**um verò Christus, ut jam diximus, legi circumcissionis non fuerit obstrictus, videamus & in particulari consideremus rationes aliquot, ob quas dignatus est se illi subicere? varias enim recensent Sancti Patres.

Dicamus ergo primo, ideo circumcissum, ut ostenderet se in veritate carnem assumpsisse; quia futuri erant aliqui dicentes, Christum vel corpus cælestis, vel phantasticum, & in specie solum appa-
scendere sed etiam ex semine Abraham promissum ostendit: *carne* accepta circumcissione, per quam fluente cruore, *ejus* veram esse carnem patibilem ex Adam & Abraham oriundam ostendit; non vero esse corpus aliquod cælestis, vel ætherum, vel ipparens tantum. Unde hic etiam verum est illud. *Tres sunt qui testimonium dant in terra, spiritus, aqua, & sanguis.* Quia sicut tres testes de cælo, attestantes Christi divinitatem in ejus Baptismo, *Pater, Verbum, & Spiritus sanctus* ita sunt tres de terra testes, attestantes ejus veram humanitatem in circumcissione, scilicet *spiritus, aqua, & sanguis*: spiritus & halitus vitæ; aqua lacrymarum, sanguisque tunc effusus. Et hi tres testes terrestres unum sunt, concordia quadam testandi, inquit S. Augustinus sicut & tres cælestes vestes unum sunt, non solum concordia testimonio & voce, sed etiam unitate naturæ. Hæc igitur in ejus circumcissione specialiter testimonium dant, quod idem testimonium daturæ sunt in cruce, cum spiritum emitteret, cum aquam & sanguinem è latere fundet. Quapropter sicut post resurrectionem vulnera servavit attingenda per Thomam in testimonium veræ resurrectionis: ita modo vulnus accipit, in testimonium veræ nativitatæ, & veræ assumptionis carnis. Adde, quod per hanc circumcissionem omnem abstulit excusationem à Judæis. Hi poterant se excusare si Christus non fuisset circumcissus, quod illum non recipissent; tamquam non agnatum ut filium Abraham, cujus signaculum non haberet; & ab incircumciso audire verbum

Dei, sibi piaculum existimassent. Hanc enim causam dant S. Chryl. hom. 34. in acta, cur Paulus Timotheum circumcidit, quem secum assumebat ad Evangelium predicandum. *Hæc est, inquit, causa circumcidendi. Non enim forebant audire verbum ab incircumciso. Sic ergo cum circumcidit, ut circumcisionem per eum tollat: Simili modo de Christo dicimus cum Aug. scribit de tempore: Dominus suscepit circumcisionem, ablaturus circumcisionem, impleturus veritatem. Nam in ipso circumciso circumcisa est, quia finis legis Christus; & cum voluerit circumcidi, ut probaretur esse is qui promissus erat Abraham, jure de cetero circumciso debebat cessare, impleta promissione.*

2. Vmpleverit omnem justitiam, ad est virtutem. Matt. 23.

Dicamus secundo, suscepisse circumcisionem ob eandem causam quam ipsemet Joanni offert renuenti baptizare: *Sine modo, inquit, si enim deceat nos implere omnem justitiam. Quid est omnem justitiam nisi omnes virtutes? Nempe omnes virtutes nobis vult dare exemplum in hac circumcissione, obedientia, patientia, resignationis, mortificationis, sed maxime Humilitatis & Charitatis. Declaremus, quomodo hæc duæ virtutes speciali ter hic eluceant, nam Sancti Patres utramque hic mirè extollunt.*

Christi humilitas in circumcissione. Ser. de Nat.

Quantum ad humilitatem, illa quidem magnopere in incarnatione & nativitate apparuit, dum divina majestas sese quodammodo exinanivit, formam servi assumens, formaque pueri imbellis & impotentis, dum Deus cernitur in limbo nostro infixus. De quo S. Bern. *Tanta dignitate Deum de se dicit in limbum, tantaque dignitate limbum se dicit in Deum, ut quicquid fecit Deus, limbus facisse creditur, quæ quid limbus perit. Deum peritisse dicitur. Adversus ergo, homo quia limbus est, & non sit superbus, quia Deus in limbo est, & non sit ingratus. tantæ scilicet humilitati & dignationi divinæ. Verbum in circumcissione humilitas magis elucet, quam in incarnatione aut nativitate, quia per hanc in similitudinem peccatoris est dignatus. Ibi ergo maxime exinanivit se, figurate & caetero peccatoris notatus, & quasi inter cæteros peccatores connumeratus, quia pro peccatoribus lex erat imposita circumcissione. Ergone major humilitas potest reperiri, quam ipsam innocentiam, ipsam sanctitatem, puritatemque omnis speculum, quasi peccatorum remedium egeret subdi circumcissione cauterio? Hanc humilitatem admirans simulque nostram superbiam arguens, sic de filio Dei filios hominum alloquitur S. Bern. *Manifestum dedit humilitatis exemplum, quia nec vestigium quidem vulneris habens, aligaturam non refugis vulneris. Non sic agit perveritas, elatione humane, erubescimus vulnerum ligaturam, qui de vulneribus interdum gloriamur. Quæ nullus potest arguere, ipse peccati remedium verendum pariter & austerum sine necessitate suscepit: Nos contra in verendum ad obsecrationem culpæ, erubescimus agere penitentiam, quod extrema dementia est, male prorsus in vulnera, peris in remedia verendum. Qui peccatum non fecit, non est dignatus se peccatores reparare, nos esse volumus, & nolimus assistere. Hæc Bernardus.**

Serm. 2. de circ.

certè elucet in Christo, & nobis proponuntur: 1. Cor. 5. duæ humiliações admirabiles, quæ nostram deberent humiliare superbiam & arrogantiam, qui non novimus nisi peccatum, cum ipse qui non novit peccatum, fieri quodammodo voluit peccati, & ut peccator apparere, ac in similitudinem carnis peccati immaculatam suam carnem exhibere. Prima humilitas fuit in vitæ exordio, altera in complemento. Prima in circumcissione, altera in cruce. Prima sub cultro lapideo, altera sub clavo ferreo. Christi.

Utrobique enim ut peccator appareret, ut illuc quasi inter filios Adæ inobediencie reos insignitur nota peccatoris; isthic inter iniquos & sceleratos deputatus multatur supplicio latronis. Utramque autem humiliação sapienter suscepit, ut taceret duplicem ex duplici peccato humiliaçãoem & obliationem; primam: quid quæ erat contracta ex peccato originali; alteram, quæ erat ex peccato actuali. Hæc vero humilitas Dei utrobique demonem decepit, ut certo agnoscere non posset Filium Dei sic se humiliantem. *ipse lavaret in mundum Serm. 1. venit, ut quoniam homo in Paradiso non cognoverat de Nat. diabolum, sic & diabolum in seculo non cognoverat Christum, inquit B. Zeno. Atque ita dum nascitur, sub pannis, sub foeno, sub vilitate stabuli & præcipit Majestas divina abscinditur, ut existimet puri hominem; at tamen Angelorum cantus cœlicum lumen, exultatio Patrum in limbo etabiconditæ divinitatis in puero aliquam ingerunt suspicionem. Sed dum videt eum circumcissionem suscipere peccatoris signaculum, non poterat sibi persuadere hunc esse Salvatorem, utpote salutis remedia egerent. Decepti, O Satan Adam primum latens sub serpentis pelle; decipiet te, Adam secundus, filius simul exiens Dei, sed latens sub carnis peccati similitudine: Decipiet te & in fine, simili quo decipisti modo, quando ut terpens ipse exaltabitur in crucis arbore. Erquia superbus es, valde, superbiam ingenerat ausus hominis, restituet illum, & decipiet ad deiciet te humilitas Dei. A Christi. Nos interim dicamus humilitatem non solum a se circumcissione, sed etiam a Jesu circumciso, quam circumcissione ipse tanquam primam virtutem in sua infantia edocuit. Audiant omnes, inquit S. Gregorius, humilitas Deus superbo resistit, humilibus autem dat gratiam, tantem. Audiant omnes: *Quid superbi terra & cinis? Au. Luc. 4. dicit omnes: Dixit se a me quia cinis sum & hu. Eccl. 10. mitis coras. Ideo unigenitus formam nostram in similitudine suscepit, ideo ludibria, opprobria tormen. Greg. ta toleravit, ut superbum non esse hominem doc. I. 34. m. ceret humilis Deus. O quanta est virtus humilitatis, ob quam edocendam is qui sine estimatiomne est magnus, usque ad passionem factus est parvus! Quia perditionem nostram originem trahit superbia**

diaboli, instrumentum redemptionis nostrae in ventra est humilis Dei.

Christi in circumci- sione charitas in nos.

Heb. 8.

Mal. 1.

Mal. 1.

Christus semper nos diligit.

Mal. 1.

Mal. 1.

Mal. 1.

praeponderet unus alteri. Neque vero nisi caeci sumus & stupidi, possumus ei respondere, ut illi o- hinc in quo dilexisti nos? Nam si Dominum Iesum intueamur, in omnibus eius membris inveniemus scriptum, Dilixi vos. Hoc petra in circumcissione eius infanti insculpsit carni; hoc clavi in mani- bus, hoc ferrum in pedibus, hoc lancea scriptum in co- de. Sanguis eius sulcus tanquam pretium pro nobis in prima & ultima etate, sonore in clamor omnibus Dilixi vos, & surdus est qui hanc vocem non audit, insensibilisque vel insensatus qui a- moni amore non respondet, cum & sanguinem san- guini oporteret respondere. Multum profecto di- lexit Sicheus filius Hemor Dinaam, pro qua desp- denda non solum ipse circumcissionis vulnus pas- sus est, sed & populum suum ad id ipsum adegit, infeliciter licet exitu. Multum dilexit David Mi- choel filium Saulis, quam centum praepitijs Phi- listinorum despondit & emit. Multum Sephora Moysem dilexit, quae filij sui circumcissione cum à morte redemit. At Christus Sponsam suam Ec- clesiam, animasque quaslibet quas sponsas vocat, longè ferventius dilexisse certum est, dum cir- cumcissionis suae eas despondit & dotavit sangui- ne, desponsationem consummaturus in Cruce, dotis huius pretiosae totam exhibitione. Merito ergo dicit Dilixi vos. Merito vicem rependens u- nus quisque cum Apostolo, de ipso dicit Qui dile- xit me, & semetipsum tradidit pro me. Hanc vicem Christus amoris, hanc vocem mutuae dilectionis rependunt reanus- Christo anime pia. Unde contigisse initio Ordinis Praedicatorum exemplum perfecti amoris istud le- gemus.

Gen. 34.

1. Reg. 18.

Exod. 4.

Gal. 2.

Exempl.

perfecti a-

Specul.

di. sicut v. Di-

co. d. sicut v. Di-

Nobilis quaedam virgo annorum 14. B. Mariae Virgini valde devota, continuis septem annis ob- nix eflagitabat, ut dignaretur filium suum, ani- marum sponsum sibi manifestare. Quadam vigi- lia Nativitatis cum sola quoddam Oratorium in- trasset, apparuit ei Maria Mater cum Filio in ma- nibus suis, dicitque: Ego filius tuus in opere à te exemp- di. sicut v. Di- co. d. sicut v. Di- Excipit illa puerum cum gaudio, ex- oiculandum & amplexu lenissimo fovendum. At mox ei puer hanc de amore interrogationem fa- cit Diligunt me? Cui respondet illa: Omnino diligo. Ulterius interrogat: Quantum diligo me? Cui illa: Plusquam corpus meum. Iterum puer: An non plus diligo me? Imò inquit ipsa, & plusquam cor meum. Tertio Iesus infans interrogat: Sed quantum plus corde tuo diligo me? Tandem illa: Nescio id dicere, ip- sū cor loquatur. Mox vero cor eius prae amoris vio- lencia scissum est. Et Virgo Maria suo sinu mater- no eius animam excipiens, cum cantu Angelorum in coelum eam deduxisse visa est. Nam ad hunc cō- centum angelicum familia accurrens virginem mortuam reperit, erat vero locus ineffabili odore repletus. Postmodum Fratres Ordinis Praedicato- rum, qui ibidem aderant, cum eius pectus aperire- tur ad explorandam mortis adeo subitae causam.

invenere in corde ejus aureis litteris scriptum: Diligere plusquam me, quia creasti, redemisti, dimisisti me.

PARS III. De Circumcisione spiritali. Rom. in octava. Nativ. Circumcisi non manu facta quid. Coloss. 1.

Deam tertio, Christum voluisse circumcidi, ut legali circumcissione sublata, spiritali nos edoceret. Hanc etiam rationem afferunt SS. Patres, inter quos B. Eusebius Emisenus sic ait: Ideo est circumcisus, ut ejus nobis significationem commendaret. Iudaei quidem in uno membro circumcidentur, quare autem circumcidentur non intelligunt. Christiani vero quid circumcisio significet intelligunt, non unum tantum sed omnia membra circumcident, non pelliculam incisionis, sed totius superfuitatis abjectionem. Haec circumcisio frequenter in Scriptura commendatur, & vocatur Circumcisio non manu facta, quae consistit non in spoliatione carnis, sed in expoliatione peccati & veteris hominis, sive in resecatione corruptae & inveteratae consuetudinis. Unde modo cor, modo aures, modo alia membra circumcidere non morum. Unam igitur simus corde, auribus, oculis, lingua, manibus, crinibus, & omnibus carnis sensibus circumcisi, non littera, sed spiritu. Utinam non possit nobis illud objici, quod Stephanus Judaeis: Dura cervix & incircumcisi auribus, vos semper Spiritui S. resistitis. Sed videamus in particulari.

AB. 7.

Cor circumcidendum & quomodo. Deut. 30.

Deut. 30.

1. Quid est habere cor circumcisum, nisi illud habere bene purgatum, & ab illo resecare nociva desideria, pravas cogitationes, ac duntaxat omnem, ut aptum sit amori divino celestibusque affectibus. Hinc Deuteronomio 30. Circumcidet Dominus Deus tuum cor tuum, & seminat tui, ut diligas Dominum Deum tuum in toto corde tuo, & in tota anima tua, ut possis vivere. Et iterum capite 10. Et nunc Israel quid Dominus Deus petat a te, nisi ut times Dominum Deum tuum, & ambules in viis ejus, & diligas eum ac servias ei in toto corde tuo? Circumcisus te igitur praeparat cor tui vestri, & cervicem vestram ne intraverit amplius. Idem nos hodie omnibus inculcamus, praeparatum cordis circumcidite, omnem immunditiam, omne impedimentum cordis resecate, ut perfectio amoris possitis Deum diligere: ad hunc effectum. Christus pro vobis circumcisus est.

Aures circumcidenda & quomodo. Eccl. 2.

2. Quid est habere aures circumcisas, nisi illas habere apertas ad monita & inspirationes Dei, ad monita Angelorum, & omnium qui nostri curam gerunt, ad verbum Domini, & exhortationes sanctas, ut Spiritui S. non resistamus? Audivisti verbum sapiens filius luxuriosus, & post sergum suum projecit illud, inquit Ecclesiasticus. Quid ita? Quia incircumcisus est auribus & corde. Quid iterum est habere aures circumcisas, nisi resecare ab illis omnes sermones detractionis, omnia luxuriosa, omnia nociva honori, proximi, vel honori Dei? Incircumcisus igitur auribus & impudicus censetur, qui his vacat audiendis, aut auditis delectatur.

Oculus circumcidenda.

3. Quid est habere oculos circumcisos, nisi ab illis resecare omnem aspectum turpem, omnemque

aspectum malevoluntatis, aut malignitatis, ut nihil per illos ingrediatur nisi castum, nihil quod cor possit reddere immundum, nihil quoque per illos egrediatur, quod malevolentiam & odium, vel invidia inducat? Circumciderat oculos suos qui dicit: Peperit. 1ob. 31. g. factus cum oculo meo, ut ne quidem cogitarem de virgine. Circumcidi sibi à Deo optabat David, dicens: Averte oculos meos ne videant vanitatem, in via tua vivissem me. Incircumcisus igitur oculis censetur, qui impudicum habet oculum impudici cordis nuntium.

Quid est labia & linguam habere circumcisam, nisi reverentiam custodire à convitiis & contumeliis, à maledictionibus, à detractionibus, à juramentis & blasphemis. Denique ab omnibus nocivis colloquiis, omnique impunitate? O quam multi linguam suam incircumcisi, qui non nisi turpiliquis vacant, & labia maledicæ in detrimentum famae alienae acunt, imo & in divini nominis injuriam vibrant! O utinam novacula spiritus membrum istud linguae circumcidere & expurgare dignetur Dominus, vel calculo ignito Propetia sui Isaiae ejus pruritum averteret! Haec ratione fieret, ut maxima peccatorum pars eliminaretur, quia illorum potissima pars lingua lubrica, immunda, incircumcisa committitur. Nam lingua, universus est iniquitatis.

5. Quid est habere manus circumcisas, nisi omnem ne furtum & omnem rapinam à se removere, sicut, quodammodo unguis circumcidere & resecare? Multi habent manus aduncas unguis, rapaces, iniustitiae dediti, & ex alieno viventes: hi certe manibus incircumcisi & reprobi sunt. Unde in lege antiqua reprobandur tamquam imunde aves, quae rapto vivunt, & unguibus aduncis sunt, quales sunt aquilae, griffes, milui, corvi, accipitres. De qua re Isidorus sic ait: Qui aquilam, milvum, & accipitrem odit, odit raptores, & calere viventes.

6. Quid est habere crines circumcisos, nisi omnem vanitatem, omnia vitia, omnes illecebras omnes superfuitates à mente resecare? Absalon si eridit circumcisus habuisset, infideliter in arbore fuisset non penderet, nec tribus lanceis confusus palpitaret. Gravabat eum caelares, & solum semel in anno tōdebatur, & ideo misere perit, dum crinium coma ab arboris comā tenebatur, & iuste ibi punitur ubi diademata paternum gestare contendebat. Sic convertitur iniquitas ejus in caput ejus, & in verticem ejus iniquitas ejus descendit. Figuram vero gerit Absalon juvenum mundanorum, qui crinibus & crinibus gravantur, & vix in anno semel rōdentur, aut circumcidentur, ideoque divinae justitiae arbor quandoque eos crinibus & crinibus suis illaqueatos perimit, alijs in exemplum eos ostentans. Postquam Satan, instar Joab, eorum cor triplici lancea letali transivit, concupiscentia carnis, concupiscentia oculorum, superbia vitae, etiam Deus in futura vita aeternam triplici eos transigit lancea, triplici scilicet. perennante poena omni.

damni, poena sensus, & poena vermis; hoc est visio- nis suae privatione, ignis cruciatus, conscientiae tor- tura. Quid igitur eis aliud remedium, quam tempo- re opportuno si quae crines circumcidere, luxu- riantiaque desideria refecere triplici navacula, contritionis, confessionis, satisfactionis? Certè si- cut Prophetae Ezechielii mandatum fuit, ut crines omnes suos raderet, & partem in ventum disper- geret, partem igni combureret, partem gladio con- cideret: similiter & nobis mandatum est. Sumare debemus. Quod si per veram confessionis novacu- lam crines nostros eradamus, partem dispergere poterit divina gratia status, partem conciderit con- tritionis gladius, partem comburet amoris divini ignis accensus.

Itaque ad hanc tam dictam multiplicem circum- cisionem spirituales nos adhortatur. Christi cir- cumcisio: Illius quoque nos commemorat D.

Circum- cisio spi- ritus
Pauli in epistola hodie in claustris: *Apparuit gra- tia Salvatoris nostri Dei omnibus hominibus, ut videtis ut quid desideratis, sicut & nos, ut abnegantes omnem impietatem, & saecularia requiramus.*

Tit. 2.
Et quoniam clarius apparuit gratia Salvatoris nostri, & Dei nostri, quam quando primo in circumcissione sanguinem fudit, & nomen Jesu, nomen Salvato- ris accepit? Tunc in effectu ostendebat, quomodo vinceret peccatores salvos facere. Et quidem appar- uit omnibus hominibus, qui oculos aperire volue- runt quia neminem ab hac salute exclusit. Et licet omnes & singulos efficaciter non salvet, omnes tam- en quantum in se est, vult salvos fieri, & ad agni- tionem veritatis venire, si & ipsi vult. Immo de omnibus hominibus efficaciter aliquos salvaturus est hoc est, de omni statu, conditione, populo, & natione. *Viderent enim omnes fines terrae salutari- um Dei nostri. Et qui salvi facti sunt et gratiam reddentis clamant: Redemptus Dominus Deus ex omnibus tribus, & lingua, & natione.* Sic ergo omnibus apparuit, ut nemo possit se excusare, nemo gratiam Dei ac- curare. Quid ita? Quia nemini voluit deesse, in om- nes nos, rediens, instans ad omnem virtutem, etia- in infantia sua, in Bethleemica spelunca: sive ce- rram consuleres ejus Nativitatem, sive confideres Circumcisionem, omnis ibi virtus nobis exhibe- tur lectio & instructio. Vis discere humilitatem? Vide in circumcissione Deum humiliatum ab ysaia- liter, dum imaginem assumit peccatoris. Vis di- scere mansuetudinem & patientiam? Ecce tam- quam Agnus sub cultro cruento mansuetus. Vis discere obedientiam? Descendi, inquit, de caelo, non ut faciam voluntatem meam. Vis discere chari- tatem? Haec est quae impellit cum ad fandum sanguinem. Vis discere poenitentiam? Attendite quod omnia quae patitur, propter nostra peccata patitur, ut doceret nos peccati odium & derelictio- nem; ad hunc quasi principalem effectum apparuit nobis gratia Salvatoris. Audi Apostolum hoc dicere experimentem his verbis. *Ut abnegantes om- nem impietatem, & saecularia desideria, sobrie, ju-*

stè, & pie vivamus in hoc saeculo. An non haec est cir- cumcisio spiritualis, ad quam erudit nos? Quid est enim abnegare impietatem & saecularia desideria, nisi circumcidere, & à nobis removere concupis- centiam carnis, concupiscentiam oculorum, & in- perbiam vitae, quibus saeculum hoc impeditur à vera pietate & iustitia, & à gratia Salvatoris, per- cipiendae? His ergo desiderijs circumcisus, tanquam pelle veteris Adam, docet nos puer Jesu circum- cisus, sobrie, juste, castè, pie vivere, novaque salu- tis desideria concipere, novum spiritum, novum cor induere, quibus solidè possimus expectare bea- tam spem, & adventum gloriae magni Dei. Quan- do se ipse qui venit parvulus Deus, parvulus Em- manuel, *Nobiscum Deus*, angustus & angustatus in praecipio, venit ut magnus Deus in impios tonans è caelo, & pios coronans in saperno folio. Sed non videbit eum magnam, qui non amplexatus est par- vulum: nec fiet cum eo magnus, qui non fuerit sic- cut ipse parvulus. Ut vero spem hanc beatam in populo suo firmaret.

Dedit semetipsum in redemptionem, ut faceret populum acceptabilem, sectatorem bonorum operum, ut Apostolus subdit. Et quando nam dedit se ipsum in redemptionem? Utique non solum in cruce, sed & in circumcissione, quando jam fudit sanguinem, tam- quam lavacrum in culparum ablutioem, tamquàm pretium in peccatorum redemptionem: ut populus qui antea inutilis erat, caecus, & ingratus, jam fieret populus acceptabilis, populus acquisitionis, genus elec- tum, gens sancta, populus sectator bonorum operum! hoc est, verae pietatis, verae charitatis, cultusq; di- vini amator, & in omnibus oper. quae Deo placere possunt se exercens; circumcisusq; omnibus quae illi displicere possunt, nihil aliud respirans, quam se- illi acceptum reddere qui dedit semetipsum.

Omnibus itaq; jam dictis, commendat Aposto- lus circumcisionem, quae sit in spiritu per contri- tionem, per mortificationem, per proprii amoris & rivali- voluntatis abnegationem, & expolationem, per invidia co- occulionem peccati refectionem, per proprii cordis menda- renovationem, per novae vitae inchoationem, per tur incho- bonorum operum sequelam. Quae quidem oportet, tunc sit recurrente novo anno, novo mense, novo die quam edocuit in sua circumcissione novus puer- novello profuso pro nobis sanguine. Ideo omnes animarum Pastores in persona Titii, ut hae plebi inculcent monens Apostolus, concludit his verbis. *Haec loquere & exhortare in Christo Jesu Domino nostro* Quasi diceret. Haec publice pronuntia cum ex- hortationis & charitatis fervore, ut nemo ingra- tus sit, nemo obliviosus tanti doni, nemo cupers- tus sit, gratia exhibita à Salvatore, ut nemo quo- que obliviscatur nominis ab eo suscepti, nec san- guinis ab eo profusi. Haec loquere, ut omnes sciant aperum esse fontem salutis, his scilicet qui hau- ritie voluerint, vel ad bibendum se incurvare: Haec exhortare, ut nemo etiam obliviscatur eruditionis & scientiae, quam Salvator tradidit in sua circum- cisione.

Brevi explicatio epistola,

Ita. 2.

Apost. 5.

Ita. 6.

Circum- cisio spiri- tualis

cisione, sed serio omnes circumcidant, & abneqent omnem impietatem, omniaque seculi delideria, ad iustitiam, sobrietatem, & pie vivendum illi qui semetipsum dedit in redemptionem; ne inutilem illam reddant, & eius sanguinem contra se clamantem tandem sentiant.

Cum S. Gertrudis quodam die Circumcisioni sacro offerret salutationes pijs, nominis Jesu perfectiones indicantes: *Ave Jesu benignissime, ovis Jesu amantissime, & similes, cor divinum medullitus affliciebat, affectuosissime laborans, perquirendo omnes quas poterat perfectiones, & devotissime eas pronuntiando. Unde ejus amore attractus Dominus, ejus ori quasi mellis oculum infixit, & dixit: Ecce impressisti tuum nomen meum dignissimum quod coram omnibus portabo. Et quocumque ad illud profuerint labia movibus, suavissimum tibi referentur melis. His dictis, compevit in superiori labio oris sui aureis & vivis litteris scriptum Jesus, in inferiori labio scriptum Iustus. Unde per inspectionem Jesus, intellexit omnibus audire cupientibus se salutem & misericordiam divinam annuaciare debere, per inscriptionem Iustus, intellexit se his qui durioris essent cordis, illuminationem divinam debere proponere, ut sic minis terrendo, corrigeret, quos suavi monito trahere ad Deum non valebat.*

Exempl. Eadem Virgo (quae Ordinis S. Benedicti erat) eodem die dicebat Domino: *O amator suavissime, du Xavi dignare congregationem nostram tibi dilectam more sponsi ad Deum, novum annum dare. Respondit Dominus: Renova mihi spiritum mentis vestrae. Iterum illa: Ne oblitiscaris pietatem tuam hanc sanctam Circumcisionem die omnium S. Gertr. nostrum defectum in considerationem regulae vestrae. Cui ipsa: O amantissime Domine, cur sic respondes quasi nos tu ad ea gratia tua auxilium nullam dignareris porrigere, sed nos proprio studio in his velle laborare, cum iam sine te nihil possumus facere? His verbis declinavit Dominus, eamque etiam blande demulcens, dixit verba sequentia, quae consideratione sane sunt digna: Ego in auro tui auri. Volo vobis in his tam evidenter cooperari, quod si quis propter amorem meum, hoc anni initio per veram cordis compunctionem animo retrahat & induerit, quid in quibusvis regulae articulo deliquerit, & studium de castro convenit proponere, ego illi adesse, vobis tamquam Magister dilectus discipulo ad ascendendam litteram in sinu suo posito, qui indicat cuncta ostendens in correptione delicti & omnia referent. Sic omnes defectus ejus misericorditer emendabo; & negligentias paternae supplebo. Et cum ipse more pueri mentis vagando aliquando in anfractu inconsiderate diligentissime supplebo quae sunt neglecta. Adiecit quoque Dominus: Si quis voluntatem ab omni quod mihi contrarium novum, studuerit retrahere, & ad omnem benivolentiam meam dirigere, ego de splendore divini cordis mei lumen ei cognitionis ministrabo, & dignitatum ejus omnes articulos sic ordinaro, ut componere possit gratissimum mihi sit tibi, nihilissimum Xenium,*

quod singula anni more sponsi mihi sponso digni ad instar sponsata arrha possit offerre. His nimirum divinis sermonibus docebat Christus hanc Virginem, quid esse circumcisio spiritualis, & quomodo mentis renovationem, propriaeque voluntatis relevationem & abnegationem involveret. Quod vero huic dixit virgini, omne etiam Christianos concernit, quia omnes quantum in ipsis est tenentur defectus circa mandata Dei initio anni per conscientiam examen circumcidere, mentemque renovare; debent quodque auxilium Dei implorare, ut dignetur defectus praeteritos supplere.

EODEM FESTO.

Dominus est salus, & super populum tuum benedictio tua, Psal. 3.

Lect. 3. Diversas benedictiones tibi proponit

Cum primus hic anni dies a salutaris Jesu nominae, quasi a felicissimo omnino, sua ducat auspicia, simulque primitivis pretiosi cruoris ejus sit sacratissimus; merito omnis Christianus in illo sperat benedictionem, & gratiae salutaris copiosam participationem. Non enim est aliud nomen sub caelo in quo oportet salvis fieri, nec ulla devota ad. 4. tur in nos benedictio, nisi sanguinis ejus merito. Ideo puero nato & circumciso dicere possumus quod olim Josepho Aegypti Salvatori dicebat populus: *alio vestra in manu tua, tantum respice nos, & laci serviemus Regi. Ad servientium Regi saeculorum immortali & invisibili in sanctitate & justitia, & ad salutem adsequendam, necesse est, ut is qui Salvatoris hodie est insignitus nomine, nos benigno vultu recipiat: quia ejus aspectus non est sine gratia & benedictione. Hoc est ergo quod in propositione nostra indicamus: Dominus est salus, & super populum tuum benedictio tua. Et quia in populo diversae sunt conditiones, aetates, sexus; unicusque propria congruit benedictio. Haec omni aetate & conditioni hominis a Domino exoptabimus, & e caelo ad vocabimus ad omnium salutem. Dicemus igitur breviter.*

Gen. 47.

1. De benedictione Puerorum.
2. De benedictione Juvenum.
3. De benedictione Turvularum.
4. De benedictione Conjugatorum.
5. De benedictione Viduarum & Seniorum.
6. De benedictione Sacerdotum.

Diversa aetatis & statibus benedictiones assignantur.

Prima benedictio pueros concernit & adolescentulos. Cum benedicens filijs Joseph, dicebat: *Deus, in cuius conspectu ambulant verum Patres mei. Deus qui pascit me ab adolescentia mea usque in presentem diem. Angelus qui eruit me de cunabulo matris, benedicat pueris istis. Simile benedictionem exoptent pueri suis parentes, agnoscetes illos sibi natos, & datos esse a Deo, a quo omnis paternitas in caelo & in terra nominatur, & benedicentes etiam ab illo*

Gen. 48.

illo omnium familiae benedictionem, dependere, ideoque sint solliciti eos instruere in timore Dei, in pietate, in obedientia, ut divinam mercantur benedictionem impetrare. Atque utinam possint dicere Parentes cum Jacob: *Deus in cuius conspectu ambulabo, sicut ambulaverunt Patres mei.* Illi enim Patres qui in conspectu Dei ambulaverunt, benedictionem facile impetrant pueris Verum Patres multi sunt qui timorem Dei non habent, ideoque nec illum in filios transfundunt. Et quia Deum sibi praesentem non spectant, maledictionem intorquere audent in filios loco benedictionis. Cum Deum deberent invocare & Angelum; in ore habent diabolum. Cum benedictionis & edificationis verba deberent proferre; execrationis verbis pessimis parvulos scandalizant, eisque pravo sunt exemplo. Quam multi parentes ad minimam occasionem illico erumpunt in pessima verba, & nihil aliud sciunt, quam Blasphemias, quod vulgo dicunt *Charognes, Sarrasines, Sarrasines, &c.* An hoc est in conspectu Dei stare? An non hoc est puerillos scandalizare? O quam melius imitarentur Jacob, cum pietate nomen Dei invocando super pueros, auxiliumque Angeli! Etenim filii maxime illius egent directione in tenera aetate, dum adhuc ignorant introitum & exitum, nisi doceantur eos Angelo & docente. Opto igitur vobis, o pueri, anni huius auspiciis benedictionem a Deo, & a puero Jesu, ut semper sitis puri, humiles, & obedientes. Opto vobis eam benedictionem, quam ipsemet dedit *imponens manus super pueros.* Quae abique dubio magna fuit efficacia. Accedite pueri ad puerum, & adorare eum, & benedictionem illius participare; vult enim pueros ad se venire, & talium dicit esse regnum caelorum.

Matth. 19

2. Invenit.

Gen. 32

Invenit: laudando casti sunt.

Gen. 46

Eccel. 11

nam; oportet luctari donec aurora illucescat in corde tuo omnem libidinis dissipans caliginem. Dicitur apud Oseam *Invaluit ad Angelum, & s. vii. Osee 12.* Nimirum precibus & lacrymis Jacob luctabatur, sicque invaluit, & benedictionem impetravit. Similiter te flere decet miseriam tuam, & precibus ac lacrymis contendere, & dicere; Ergo ne ita continuo involvam me miseram servitute, & compediibus libidinis? An propter momentum voluptatis jactabo aleam aeternitatis & tradam me servum satanae & damnationis? O Angeli Dei, custos mei, fidelis tutor, caritatis amator, da benedictionem, fac illucescat aurora gratiae, tange femur, ut emarcescat & emoriatur fomes impurae luxuriae, in periculum me inducens novae contaminationis. Hac vel simili prece ora Filium Dei, vel Angelum eius & lacrymas jungens luctare & invalescere, non recedes sine luce & benedictione. Hoc modo iudicatus est S. Thomas cum Jesu crucifixo; coram Crucis ejus imagine genua cordis & corporis flectens cum lacrymis. Cumque variis motibus carnis agitaretur in modum (immissa in eius cubitulum puella, quae cum ad libidinem instigaret) tandem praevaleat, & flens ad Dominum, benedictionem impetravit. Quapropter Angeli duo missi sunt, qui eum praegerent cingulo perpetuae castitatis. Quod quidem sacrum pignus adhuc hodie referatur Vercellis in Conventu S. Domini. Omnis igitur adolescens, qui carnis agitur similibus motibus, recurat ad similia remedia in fervore orationis, & impetrata benedictione canere poterit cum Platone, *Dominus est salus, & super populum suum benedictio tua.*

S. Thom. castitatem a Deo in petras.

Tertia benedictio concernit juvenulas, quibus illam opto quam Booz dedit legatur Ruth *Benedictus a Domino filia, quia non es secunda juvenes, pauperes sine dicitur.* Multae filiae in dedecora labuntur, quia non satis fugiunt juvenum consortia, nec blanditias, oscula, & alias illecebras. Haec sane magnae acrimoniae peccatione vitare deberent, quasi incantatoris & serpentis vocem, aut quasi vocem siccem, quae instat avis nimis credulae in laqueos ducuntur & retia. Res omnino fragilis & delicata est pudicitia, facileque corrumpitur. Et sicut dum fructus seles mutuo tangunt, mox alter alteri aliquid maculae & corruptionis inspergit: ita dum diversi sexus corpora sese contingunt, facile laesionem puritatis incurrun. Benedicita igitur filia, quae periculosum fugit consortium, quae serpentinae vitae suggestiones, quae colloquia noeturna familiaritateque nimis odio habet, nec juvenes divites audiens, nec pauperes. O Virgo, quasi nubilus sis, noli oblivisci faciae pectoralis tuae, si a Deo benedictionem cupis impetrare, hoc est, semper esto memor cinguli castitatis, quo affectus tui constringantur, ne disfluant at impura. Ne prodigas decorem & honorem tuam, juvenemque irrisioni ne expones, qui ubi te leviter suis explorant blanditiis, irident, &

3. Juvenilla. Ruth. 3. Puditia facile corrumpitur.

Rational. Evang.

B b

scilicet

fese jacitant posse tibi facile opprobrium confiare, si vellent apud te esse importuni. Atque etiam patrum est te castam esse corpore, nisi sis & corde. Urtiam possis dicere cum Sara conjugē Tobie. Tu scis Domine, quia nunquam virum concupivi, sed semper mundam servavi animam meam. Numquam miscui me cum ludensibus. Et cum hu qui in levitate ambulans participem me feci. Virum autem cum timore tuo, non cum libidine mea, confossi accipere. Tob. 3. Non poterat non benedictionem Domini in matrimonio sperare, quæ seita mundam servaret & corde & corpore; quæ nunquam oblita fuerat falcia peccatoralis suæ. Et contra, illa post matrimonio infelicitati nascitur, quæ omni viã ambierunt matrimonia, etiam cum his qui sponsi erant futuri, conquinatorem non fugientes. Tales enim iuste plectit Deus tribulatione carnis.

4. Conjugatio.

Quarta benedictio concernit eos qui matrimonio iuncti sunt. Horum benedictio continetur toto Plal. 127. *Beni omnes qui timant Dominum, qui ambulans in viã eius; Labores manuum tuarum quia manducabis; beatos es, & bene tibi erit: Vxor tua sicut vitis abundans: Filii tui sicut novella olivarum: Ecce sic benedicitur homo qui timet Dominum. Et Timor Domini in conjugatis fons est omnis benedictionis; dumque eos ducit per vias Domini extimulans ad implendum ejus mandata, consilia, inspirationes, simul corum laboribus benedicit. Quia hæc est promissio ejus: Si mandata mea custodieris, venient super te benedictiones ista: Benedictus eris in civitate, & benedictus in agro, benedictus fructus ventris tui. Et fructus terre tue, fructusque agrorum tuorum. Deut. 28. Simul etiam ubi timor Domini est, nulla iniustitia regnat, ideo labores manuum suarum cum benedictione manducant, non vero alienos labores cum maledictione; non de hæreditate pauperis, aut pupilli, aut viduæ, aut de pane per fraudes, dolos, & circumventiones acquirunt, sed de pane suo vescuntur. Et hæc est benedictio Dei, quia melius est sperare cum timore Dei, quam divitiis multis & insatiabiles. Prov. 23. nescio quibus viis acquisita, quæ vix benedictionem solent habere aut perpetuam; sed mox avolant, & cum ærumnis deiciunt. Potissima autem benedictio conjugatorum est, si pax & amor domi regnent, ita ut cum suavitate idem conjugum dilectione spirituali melius factum trahant, ad æternam tendentes salutem: atque non sint sicut equi contumaces & rebelles qui curcum, cui colligantur, in diversa trahunt, versant, reverlant. Hoc enim si sequenter contingit, ut vel uxor viro sua rebellionem, sit causa damnationis, vel vir uxori sua pervicacia, & administratione prava. Felix conjugium & à Deo benedictum, si vir & uxor consentiant, & sese mutuo ad familiam providam administrationem, simulque ad Dei gratiam conciliandam, pari conatu djuvant. Felix conjugium, si uxor tanquam vitis in lateribus domus quæta fructificat in prolibus, tanquam sacra propagine. Si filii tanquam plantulae olivarum sint dulces & virentes, in spe &*

Quod conjugium sit felix dicitur.

timore Dei educati, ut tandem in bonis eor in moribus parentes valeant, oblectari. Benedictum conjugium, dum vir in circuitu mentis filios suos alit, erudit, dum symposia & popinas non itrequentat sua prodigens, sed frugali portione contentus benedicit Dominum in donis suis, dicens cum Job: Omnipotens eras mecum, & pueri mei in circuitu meo. Ecce sic benedicitur homo, qui timet Dominum; Job. 29. quia benedicit ei Dominus, benedictione temporalis & spirituali, benedictioneque æterna in celestis Jerusalem, postquam hic in filiis fuerit benedictus. Omnibus igitur conjugatis his anni auspiciis omnes has benedictiones peropto, ut per annos hujus temporis ad æternos valeant pertingere, jugiter Deum cum prolibus laudaturi.

Quinta benedictio concernit viduas, de quibus apud Psalmistam dicitur: Viduam ejus benedicens benedicam. Pl. 31. id est, multiplici benedictione replebo eas, quæ vere viduæ sunt, illas solabor in desolatione, eis adero in omni afflictione, eis pro viro serviam in omni negotio, si penam suam fixerint in me. Utique multiplex Dei benedictio non deest illis, quæ vere viduæ sunt, castæ, quæta, modestæ, nihil nisi obsequium Dei respirantes, renunciantes secundis nuptiis, ut illi perfectius possint servire, & corporarius offerre. Unde Apost. 1. Cor. 5. *Qua vere vidua est, & desolata, speret in Deum, & inflet orationibus, & obsecrationibus nocte ac die.* Christus enim volens eis esse instar Patris & Mariti, orationem instituit tanquam medium, per quod vult cum eis familiariter conversari, & tanquam remedium, per quod eorum infirmitati optat providere, & benedictionem omnem impertiri. Et licet oratio ad omnia Christi membra spectet, potissimum tamen viduis commendatur, quæ aspirare debent ad faciem Christi, Mariti sui & Consolatoris, quia per illam hunc quem nondum intuentur præsentem in specie, intuentur tamen in spe, & ejus opem experiuntur: certa fide. Quod si exemplum cupis viduarum à Domino benedictionem specialem accipientium, habes in veteri Testamento Judith, habes in novo Testamento Annam viduam, Judith quidem benedictionem obtinuit, quia cum ancillis sola in conclavi morabatur in superiori parte domus suæ, & cuncto in duta jejuniabat omnibus diebus viduitatis suæ, præter Sabbata, & Neomenias, & Festa domus Israel. Jud. 8. Unde postmodum obruturato Holofene victrix re dicens, quæ totam spem hujus negotii in Deo Protectore suo poluerat, audire meruit acclamationes faustas popul. dicens: *Benedixit se Deus in virtute sua, quia per se & nihilominus redigit inimicos nostros.* Jud. 13. Anna vero vidua, quæ non recedebat à templo, orationi instans, & expectans redemptionem Israel, quem oculis fidei jamdudum erat intuitura, tandem meruit oculis corporis cernere, & brachiis amplecti, læti ymisque de orationis irrigare, benedicens corde & ore Dominum à Domino benedicta. Et paulo post vinculis exoluta corporis hujus, ac in pace dimissa, divinitatis ejus speciem

1. Vidua.

1. Cor. 5.

Vidua præter castitatem commendatur oratio.

Exempl. vid.

speciem limpide potuit intueri in Christi resurrectione, & æterna frui benedictione. Hanc igitur benedictionem quam Anna & Simeon à Domino impetrarunt, Luc. 2. viduis & senioribus toto corde exopto, ut det eis Dominus postremam vite suæ partem sic ejus obsequio dicare, ut tand in mereantur in pacemitti, & brachiis amoris Christum complectendo cygneum illud felix occurrere: *Nunc dimittis Domine, erum tuum in pace, ac tandem in cælis perennante gaudere benedictione.* Veniant ergo cum Anna vidua, veniant seniores cum Simone, & Christum parvulum adorent, illique canos suos offerant. Imo offerant vitam & mortem cum plenissima resignatione & charitate; cruoreq; circumcisi pueri aspergant canos suos & purparent eos rubicundo hoc lanice, quia virtute illius omnis in nos promanant benedictio.

6. Sacerdotibus & Dei Ministris.

Sexta benedictio concernit Sacerdotes & Ministros Dei. Hi illam optamus benedictionem: *Benedictio illius qui apparuit in nube, sit super verticem Nazarei inter fratres suos.* Deut. 33. Quam sunt Nazarei inter fratres, nisi Sacerdotes? Nazareus, id est, segregatus, consecratus, cetonatus: hi ergo qui ad ministerium specialis Dei segregantur, consecrantur & cetonantur. Nazarei sunt; & à Christo in rubro Crucis manus protendente, summo Sacerdote & Nazareorum Principe, debent benedictionem postulare, ut sancti sint in omni conversatione, sicut Sanctus est is qui eos sanctificat. Meminerint in omni ministerio & conversatione se Nazareos esse, hoc est, consecratos & segregatos à plebe, ideoque præluere debere pietate & puritate. Meminerint coronæ sue, quæ dignitatis regni symbolum est, quam in Sacerdotio suo acceperunt à Christo Rege & Sacerdote, ut animum regium & excelsum, à terrenis avulsam, & ad cælestia elevatum exhibeant. Sint ipsi veri Ecclesiastici; hoc est, Matris Ecclesie primogeniti & speciales filii, fratrum curam habentes, eis exemplo vite sanctæ præcuentes. Sint vere de clero, hoc est, de sorte Domini. Hæc enim erit fors & benedictio eorum, si vere possint dicere, quod eis in sua ad statum Ecclesiasticum assumptione junctum est: *Dominus pars hereditatis meæ & calceæ mei tu es qui vestitus hereditatem meam mihi Psal. 118.*

Apprope ad Christum.

Oscro igitur te, Domine, cum in manibus tuis sit salus nostra, respice nos favore gratiæ tuæ, ut læti serviamus tibi. Et cum à te solo in populum benedictio possit promanare; illam impertire pueris, ut crescant ætate & pietate; illam impertire juvenibus & adolescentibus, ut tibi serviant in castitate; illam impertire adolescentibus, ut meminerint faciæ pectoralis suæ & cordis munditia; illam impertire conjugatis, ut vivant in justitia & mutua dilectione proleque alant in Dei timore; impertire illam viduis & senioribus, ut colant sincerè in ultima sua ætate; illam impertire Sacerdotibus tuis & Ministris, ut immaculati sint in omni conversatione, aliique novèrunt prædicare face

ardentis zeli, face pietatis & doctrinæ; sicque cum populus sibi commisit salutem assequi, & æternum te benedicere.

EODEM FESTO.

Deum misereatur nostri, & benedicat nobis, &c. Psal. 66.

Praxim optimam docebat S. Chrysof. populum Antiochenum, ad feliciter annum novum auspiciandum, quæ etiam non sine fructu plebi cuilibet à Pastoribus & verbi divini Præconibus brevi sermone proponi poterit. Ubi annum, inquit, expleum videris, gratias age Deo, qui te ad hanc, annorum circuitum perduxit. Exstimula cor tuum, & totum vitæ tuæ tempus tecum reputa, tecum ad hunc modum verba facito: Dies avolant, & prætereunt; anni finiuntur, magnam vitæ nostræ partem consecimus; quid boni à nobis factum est? Judicium Dei præ fortibus est, & reliquum vitæ tempus ad senectutem vergit. Hæc in annorum revolutionibus revolve. Hæc porro verba aliquot Monita continent ad felix anni auspiciam apta; quæ ordine quodâ in particulari hic breviter explicabimus.

LECT. 9. Pro felicitate exordio anni monita continet.

Primo igitur agende sunt gratiæ Deo pro præterito, quod feliciter ad ætatem istam incolumes nos perduxit. Neque hic exiguum est Dei beneficium; plerique enim infelicitate sunt abrepti, nos autem benignitate sua conservare dignatus est, ut ad meliora stimulum nobis subijceret. Certè singulis momentis ab eo pendemus, & eius fruimur favore & bonitate. Vitæ nostræ flamen & filum in manu ejus est: abrumperet illud posset, dum infelici in statu agimus, dum adhuc ordimur telam, posset illum succidere nostro malo: attendamus ergo nobis, nec simus ingrati illi, à quo tota nostra pendet felicitas, fides, gloria. Dicimus cum humilitate & gratitudine: *Ego autem speravi in te Domine: dixi, Deus meus estis, in manibus tuis spes mea.* Psal. 50. Alia habet lectio: *In manibus tuis tempora meæ.* Anni, menses, dies, horæ nostræ in manibus Domini, immo æternitas nostra, & fors perennis felicitatis vel infelicitatis; illas ergo manus frequenter respiciamus oculo humilitatis & pietatis. Solebant Antiqui primo & ultimo die anni, Fortunæ tanquam Deæ, à qua omnia negotia feliciter vel infelicitate dirigi existimabant, mensam instruere, & ei sacrificare: ut Deam illam sibi toto anni ineuntis decursu conciliarent, & pro anno elapso gratias agerent. Unde, quia Israelitæ quidam hunc motum Gentilium imitabantur, gravissime eos reprehendit Dominus: *Va qui posuit Fortunam mensam, & libatu super eam, qui Dominum dereliquisti, & obtulisti tibi mensam sanctam meam.* Isa. 65. In quem locum sic ait S. Hieron. *Est in cunctis urbibus, & maxime in Ægypto, idololatricæ veteris consuetudo, ut ultimo die anni ponant mensam referentem variis generis epulis, vel præteriti anni vel futuri fertilitatem aspiciant.*

1. Monit. Deo agende gratiæ pro præterito.